

THE OBSERVATORY
for the Protection of
Human Rights Defenders

(คำแปลเป็นภาษาไทยจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ)

Gerald Staberock

Alice Mogwe

เลขาธิการ

ประธาน

องค์การต่อต้านการทรมานโลก (OMCT)

สหพันธ์เพื่อสิทธิมนุษยชนสากล (FIDH)

Rue du Vieux Billard 8

17 Passage de la Main d'Or

1205 เจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

75011 ปารีส ประเทศฝรั่งเศส

นายศักดิ์ชัย รัชชีวงศ์

นางอนิชา ชีวดีโสภณ

อธิบดีศาลอาญา

ประธานศาลฎีกาแห่งประเทศไทย

ศาลอาญา ถนนรัชดาภิเษก

6 ถนนราชดำเนินใน

แขวงจอมพล

แขวงพระบรมมหาราชวัง

เขตจตุจักร

เขตพระนคร

กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย 10900

กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย 10200

วันที่ 19 สิงหาคม 2567

เรียน นายศักดิ์ชัย รัชชีวงศ์ และ

นางอนิชา ชีวดีโสภณ

เรื่อง ข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนกรณีนาย Y Quynh Bdap

The Observatory for the Protection of Human Rights Defenders (Observatory) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างองค์กร องค์การต่อต้านการทรมานโลก (World Organisation Against Torture - OMCT) และ สหพันธ์เพื่อสิทธิมนุษยชนสากล (International Federation for Human Rights - FIDH) ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2540 เพื่อป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์การกดขี่ปกป้องสิทธิมนุษยชน

ขอแสดงความกังวลเกี่ยวกับกระบวนการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนกรณีนาย Y Quynh Bdap กลับประเทศ ซึ่งขณะนี้กำลังมีการไต่สวนอยู่ที่ศาลอาญากรุงเทพ ภายใต้หมายเลขคดี ผด. 8/2567

นาย Y Quynh Bdap เป็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชนชาว Montagnard และชนพื้นเมือง Ede รวมถึงเป็นผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มชาติพันธุ์มอญตองตองเพื่อความยุติธรรม (Montagnards Stand for Justice) ซึ่งเป็นองค์กรที่สนับสนุนเสรีภาพทางศาสนา สิทธิชนเผ่าพื้นเมือง และสิทธิในที่ดินทำกินในประเทศเวียดนาม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561

THE OBSERVATORY
for the Protection of
Human Rights Defenders

นาย Bdap ได้พำนักอยู่ในประเทศไทย โดยได้รับสถานะผู้ลี้ภัยจากข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) และกำลังรอการย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศที่สาม

เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2567 เจ้าหน้าที่ไทยได้จับกุมนาย Bdap ฐานอยู่เกินกำหนดวีซ่า หลังจากมีคำร้องขอการส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากรัฐบาลเวียดนาม และควบคุมตัวเขาที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพ การจับกุมนี้เกิดขึ้นหนึ่งวันหลังจากที่นาย Bdap ได้พบกับเจ้าหน้าที่สถานทูตแคนาดาในกรุงเทพ เพื่อหารือเรื่องการย้ายถิ่นฐาน ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2567 ทางกรณียุติธรรมได้มีคำพิพากษาลับหลัง นาย Bdap โดยตัดสินลงโทษจำคุก 10 ปีในข้อหาก่อการร้าย การตัดสินดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของ “ศาลเคลื่อนที่ (Mobile Trial)” ที่มีจำนวน 100 คน และไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากลด้านการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม ข้อกล่าวหาที่มีมาจากการโจมตีที่ทำการของรัฐในจังหวัดดักลัก ประเทศเวียดนาม เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2566 ซึ่งส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต 9 ราย นาย Bdap ปฏิเสธการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการโจมตีดังกล่าวและยืนยันว่าการทำงานเพื่อสิทธิมนุษยชนของเขาเป็นไปอย่างสันติและไม่ใช้ความรุนแรง ในเวลาที่เกิดเหตุเขาได้เดินทางออกจากเวียดนามเพื่อลี้ภัยในประเทศไทยแล้ว

เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2567 ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติได้แสดง “ความกังวลอย่างยิ่ง” ต่อคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนนาย Bdap กลับประเทศของรัฐบาลเวียดนาม และขอให้ทางการไทย “เคารพพันธกรณีของการไม่ผลักดันบุคคลกลับประเทศตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ”

ในระหว่างการไต่สวนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของนาย Bdap เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2567 ที่ศาลอาญากรุงเทพ หนายความของเขาได้ขอเลื่อนการไต่สวน เนื่องจากได้รับคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนล่าช้าและเป็นภาษาที่นาย Bdap เข้าใจ รวมถึงเวลาการเข้าเยี่ยมที่จำกัด ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเตรียมการไต่สวน นาย Bdap ได้รับคำร้องขอเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2567 เนื่องจากข้อบังคับของเรือนจำในการตรวจสอบเอกสารภาษาต่างประเทศ และในฐานะผู้ต้องขังชาวต่างชาติใหม่ เขาถูกจำกัดเวลาการเข้าเยี่ยมทนายเพียง 20 นาทีต่อวัน การพิจารณาคดีจึงถูกเลื่อนออกไปเป็นวันที่ 1 และ 19 สิงหาคม ในวันที่ 1 สิงหาคม นาย Bdap ไม่ได้ปรากฏตัวในศาล เนื่องจากอัยการขอให้ดำเนินการพิจารณาผ่านการประชุมทางไกล หนายความของเขาคัดค้านการไต่สวนพยานที่นาย Bdap ไม่ได้เข้าร่วมด้วย การไต่สวนจึงถูกเลื่อนไปเป็นวันที่ 2 สิงหาคม

ทาง Observatory มีความกังวลอย่างยิ่งว่าการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนนาย Bdap กลับไปเวียดนามอาจทำให้เขาเสี่ยงต่อการถูกทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้ายหรือการบังคับให้สูญหาย ซึ่งจะเป็นการละเมิดหลักการไม่ส่งกลับตามกฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญาระหว่างประเทศและกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ¹ ซึ่งห้ามการขับไล่ (หรือส่งกลับ)

¹ สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งที่มา ขอบเขต และการบังคับใช้หลักการไม่ส่งผู้ลี้ภัยกลับ (non-refoulement) ดูแถลงการณ์ร่วมกันของ AI, APT, HRW, INTERIGHTS, ICJ, OSI และ REDRESS ในคดี Ramzy v. The Netherlands, 22 พฤศจิกายน 2005.

เกี่ยวกับบรรทัดฐานการไม่ส่งผู้ลี้ภัยกลับตามพื้นฐานของกฎหมายผู้ลี้ภัยระหว่างประเทศ: UNHCR,

THE OBSERVATORY
for the Protection of
Human Rights Defenders

บุคคลไปยังประเทศที่พวกเขามีความเสี่ยงอย่างแท้จริงที่จะถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงดังกล่าว

ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)

อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี (UNCAT)

และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลจากการถูกบังคับให้สูญหาย (ICPPED) ซึ่งไทยเพิ่งให้สัตยาบันล่าสุด

ต้องป้องกันการกระทำที่นำไปสู่การทรมานและการบังคับให้สูญหาย

รวมถึงหลีกเลี่ยงการส่งตัวบุคคลไปยังประเทศที่พวกเขามีความเสี่ยงสูงที่จะถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าว

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ (CAT) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

และองค์กรสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอื่นๆ

ได้ยืนยันอย่างต่อเนื่องว่าหลักการไม่ส่งกลับเป็นส่วนสำคัญของการห้ามการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอื่นๆ² มาตรา 3(1)

ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน (UNCAT) ห้ามการขับไล่ การส่งกลับ

หรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดนบุคคลไปยังประเทศที่มีเหตุผลอย่างเพียงพอที่จะเชื่อว่าบุคคลนั้นจะตกอยู่ในอันตรายจากการถูกทรมาน

ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือเป็นปัจเจกบุคคลทั่วไปก็ตาม³ ข้อคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550)

ของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (CAT) ได้ขยายข้อผูกพันนี้ให้ครอบคลุมทั้งการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย⁴

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (CAT) ยังระบุว่าความเสี่ยงต่อการถูกปฏิบัติที่โหดร้ายตามมาตรา 16 ของอนุสัญญา

ยิ่งเน้นย้ำในผลบังคับใช้ของหลักการไม่ส่งกลับ ข้อคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2560) ของ คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (CAT)

ยังชี้ให้เห็นว่าหลักการไม่ส่งกลับมีความเป็นเอกเทศ⁵ แม้ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ

ข้อหาก่อการร้ายไม่ยกเว้นพันธกรณีของรัฐภายใต้มาตรา 3 ของอนุสัญญา คำตัดสินของคณะกรรมการในกรณีต่างๆ เช่น Agiza v.

¹ ข้อคิดเห็นเชิงเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้หลักการไม่ส่งผู้ลี้ภัยกลับนอกเขตแดนภายใต้อนุสัญญา 1951 ว่าด้วยสถานภาพของผู้ลี้ภัยและพิธีสาร 1967” (2007); ดูเพิ่มเติมที่ Farmer, A., Non-Refoulement and Jus Cogens: Limiting Anti-Terror Measures that Threaten Refugee Protection (2008), ที่สามารถเข้าถึงได้ที่: <http://www.hrw.org/node/108468>

² คณะกรรมการ CAT: รวมถึงคดี Abdussamatov et al. v. Kazakhstan, Comm. No. 444/2010, ย่อหน้า. 13.7; Tebourski v. France, Comm. No. 300/2006, ย่อหน้า. 8.2; ความคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 2, ย่อหน้า. 6; ความคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 20 ของ HRC, ย่อหน้า. 9; HRC, Chitat Ng v. Canada, Comm. No. 469/1991, ย่อหน้า. 16.4; Loizidou v. Turkey, No. 15318/89, ECtHR (18 ธันวาคม 1996); Soering v. สหราชอาณาจักร, No. 14038/88, ECtHR (7 กรกฎาคม 1989); Chahal v. สหราชอาณาจักร, No. 22414/93, ECtHR (15 พฤศจิกายน 1996); คณะกรรมการแอฟริกา: Modise v. Botswana, การสื่อสาร 97/93, (229XXVII), ย่อหน้า. 91. สำหรับการวิเคราะห์เพิ่มเติม ดูข้อเสนอของ CINAT เกี่ยวกับมติว่าด้วยการทรมานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, มีนาคม/เมษายน 2005

³ ความคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 4, ย่อหน้า. 11, 2017

⁴ คณะกรรมการ CAT, ความคิดเห็นทั่วไปฉบับที่ 2, ย่อหน้า. 6. ดูเพิ่มเติมที่ ibid., ย่อหน้า. 25, “[a]rticles 3 ถึง 15 ของอนุสัญญาประกอบด้วยมาตรการป้องกันเฉพาะที่รัฐภาคีเห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในระหว่างการควบคุมตัวหรือการคุมขัง” (เน้นเพิ่มเติม).

⁵ ดูคณะกรรมการ CAT, E.L. v. Canada, Comm. No. 370/2009, ย่อหน้า. 8.6. ดูเพิ่มเติม, รวมถึงข้อสังเกตแนบท้ายเกี่ยวกับเนเธอร์แลนด์, (2013) UN Doc. CAT/C/NLD/CO/5-6, ย่อหน้า. 11(a)

THE OBSERVATORY
for the Protection of
Human Rights Defenders

Sweden⁶, Abdussamatov et al. v. Kazakhstan⁷, B.S. v. Sweden⁸, Erdoğan v. Morocco⁹, Singh v. Canada¹⁰ และ Nasirov v. Kazakhstan¹¹

แสดงให้เห็นว่าการต่อต้านการก่อการร้ายไม่ได้ยกเว้นหน้าที่ของรัฐในการหลีกเลี่ยงการขับไล่หรือส่งกลับบุคคลเมื่อมีเหตุผลอย่างเพียงพอที่เชื่อได้ว่าพวกเขาจะเผชิญกับการทรมาน คณะกรรมการได้กำหนดเกณฑ์ว่า "เหตุผลที่เพียงพอ" หมายถึงเมื่อความเสี่ยงต่อการถูกทรมานมีความ "คาดเดาได้ ส่วนบุคคล มีความเป็นปัจจุบัน และเกิดขึ้นจริง"¹²

ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงส่วนบุคคลอาจรวมถึงภูมิหลังทางชาติพันธุ์

การจับกุมและ/หรือควบคุมตัวโดยปราศจากการรับรองการพิจารณาอย่างเป็นธรรม การพิพากษาลับหลัง เคยถูกทรมาน ความเชื่อทางศาสนา และการละเมิดสิทธิเสรีภาพทางความคิด ความเชื่อ และศาสนา

รวมถึงการห้ามเปลี่ยนไปนับถือศาสนาที่แตกต่างจากศาสนาประจำชาติ

ซึ่งการเปลี่ยนศาสนาอาจถูกกลบเกลื่อนทางกฎหมายและทางปฏิบัติ¹³ หน่วยงานที่มีอำนาจต้องพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงรูปแบบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่รุนแรงและเป็นระบบอย่างต่อเนื่องในประเทศที่เกี่ยวข้อง¹⁴

รัฐต้องดำเนินการตามมาตรา 3 ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน ผ่านมาตรการทางกฎหมาย บริหาร และตุลาการ เพื่อป้องกันการละเมิดหลักการไม่ส่งกลับ

ซึ่งรวมถึงการรับรองว่าบุคคลจะได้รับข้อมูลครบถ้วนเกี่ยวกับเหตุผลในการดำเนินการขับไล่

การเข้าถึงกระบวนการดังกล่าวในภาษาที่พวกเขาเข้าใจ และการได้รับความช่วยเหลือจากล่ามเมื่อจำเป็น¹⁵

ในกรณีที่พันธกรณีภายใต้มาตรา 3 ขัดแย้งกับสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนพหุภาคีหรือทวิภาคี สนธิสัญญาเหล่านี้ควรบังคับใช้ให้สอดคล้องตามหลักการไม่ส่งกลับหรือมีข้อกำหนดให้อนุสัญญามีความสำคัญกว่า¹⁶

⁶ คดีเลขที่ 233/2003, เอกสารของสหประชาชาติ UN Doc. CAT/C/34/D/233/2003

⁷ คดีเลขที่ 444/2010, เอกสารของสหประชาชาติ UN Doc. CAT/C/48/D/444/2010

⁸ คดีเลขที่ 1076/2021, เอกสารของสหประชาชาติ UN Doc. CAT/C/78/D/1076/2021

⁹ คดีเลขที่ 827/2017, เอกสารของสหประชาชาติ UN Doc. CAT/C/66/D/827/2017

¹⁰ คดีเลขที่ 319/2007, เอกสารของสหประชาชาติ UN Doc. CAT/C/46/D/319/2007

¹¹ คดีเลขที่ 475/2011, เอกสารของสหประชาชาติ UN Doc. CAT/C/52/D/475/2011

¹² ข้อคิดเห็นทั่วไป ฉบับที่ 4, ข้อ 18

¹³ คณะกรรมการ CAT, E.L. v. Canada, Comm. No. 370/2009, ย่อหน้า. 8.6. ดูเพิ่มเติม, รวมถึงข้อสังเกตแนบท้ายเกี่ยวกับเนเธอร์แลนด์, (2013) UN Doc. CAT/C/NLD/CO/5-6, ย่อหน้า. 11(a)

¹⁴ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย อันตราย หรือไม่มนุษยธรรม, มาตรา 3(2)

¹⁵ ข้อคิดเห็นทั่วไป ฉบับที่ 4, ข้อ 18

¹⁶ เพิ่งอ้าง, ข้อ 23

กฎหมายภายในประเทศไทยยังคงหลักการไม่ส่งกลับไว้ มาตรา 13

ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุทธรณ์ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2566 ห้ามการขับไล่ การเนรเทศ หรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดนบุคคลไปยังรัฐที่มีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อว่าพวกเขาจะถูกทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรี หรือการบังคับให้สูญหาย

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนนาย Y Quynh Bdap

กลับไปเวียดนามจะเป็นการละเมิดพันธกรณีของไทยตามกฎหมายทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศอย่างชัดเจน นาย Bdap มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกควบคุมตัวโดยพลการ ถูกทรมาน และถูกบังคับให้สูญหาย ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่รุนแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงประวัติการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อชุมชนฆราวาสและผู้นำในเวียดนามที่ได้รับการบันทึกไว้¹⁷

กลุ่มองค์กรสิทธิมนุษยชนและผู้เชี่ยวชาญของสหประชาชาติได้ประณามการปราบปรามชนเผ่าพื้นเมืองและชนกลุ่มน้อยทางศาสนา ในเวียดนามซ้ำแล้วซ้ำเล่า พวกเขาถูกเลือกปฏิบัติ ถูกบังคับให้สละความเชื่อ และถูกบังคับให้เปลี่ยนไปนับถือศาสนาที่รัฐรับรอง¹⁸ ในปี 2561 คณะกรรมการต่อต้านการทรมาน (CAT) ได้แสดงความกังวลในข้อสังเกตเชิงสรุปเกี่ยวกับรายงานแรกของเวียดนามว่า "มีจำนวนการควบคุมตัวและจำนวนการเสียชีวิตของสมาชิกชนกลุ่มน้อยทางชาติพันธุ์และศาสนาในการควบคุมของเจ้าหน้าที่ ที่มากเกินไปจนสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลของประเทศ ซึ่งเป็นผลมาจากการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายในสถานตำรวจและสถานที่กักขังอื่น ๆ"¹⁹

เหตุการณ์ล่าสุดได้ตอกย้ำถึงการกดขี่ชนกลุ่มน้อยในเวียดนามและความเสี่ยงร้ายแรงที่นาย Bdap ต้องเผชิญ เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2567 นาย Y Bum Bya ชาวคริสเตียนจากโบสถ์ Central Highlands Evangelical Church of Christ ในเวียดนาม ถูกพบว่าเสียชีวิตพร้อมร่องรอยการทรมานหลังจากพบกับเจ้าหน้าที่ความมั่นคงสาธารณะในจังหวัดดักลัก

ก่อนหน้านี้ในเดือนธันวาคม 2566 เขาถูกตำรวจทำร้ายและถูกบังคับให้สละความเชื่อในโบสถ์สำนักของเขา เหตุการณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการปราบปรามที่กว้างขวางต่อโบสถ์ Evangelical Church of Christ of the Central Highlands ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกของกลุ่มชาติพันธุ์ฆราวาส ในเดือนมกราคม 2567 นาย Nay Y Blang ผู้สอนศาสนาชาวเผ่า Ede ถูกตัดสินจำคุกสี่ปีครึ่งเนื่องจากต่อต้านคำสั่งของรัฐบาลในการยุบคริสตจักรของเขา เมื่อวันที่ 28 มีนาคม นาย Y Krec Bya ถูกตัดสินจำคุก 13 ปีในข้อหา "บ่อนทำลายนโยบายความเป็นเอกภาพแห่งชาติ" นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2566 ผู้เชี่ยวชาญด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติได้ออกแถลงการณ์ถึงรัฐบาลเวียดนาม

¹⁷ ดูตัวอย่าง UN Special Procedures, เวียดนาม: ยุติการตัดสินลงโทษและสภาพการคุมขังที่ไร้มนุษยธรรมสำหรับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน, ผู้เชี่ยวชาญของสหประชาชาติ, 14 กุมภาพันธ์ 2024; การสื่อสารของ Special Procedures ร่วมกัน AL VNM 2/2023, 28 เมษายน 2023

¹⁸ ดู Human Rights Watch, การกดขี่ "ศาสนาชั่วร้าย": การละเมิดสิทธิต่อชาวฆราวาสในเวียดนาม (), 26 มิถุนายน 2015

¹⁹ UN Doc. CAT/C/VNM/CO/1, ย่อหน้า 22, 28 ธันวาคม 2018

THE OBSERVATORY
for the Protection of
Human Rights Defenders

แสดงความกังวลอย่างยิ่งเกี่ยวกับการจับกุมโดยพลการ การข่มขู่ การเฝ้าระวัง การจำกัดการเดินทางอย่างไม่เหมาะสม และการคุกคามของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนชาวเวียดนาม Y Khiu Niê และ Y Sī Éban ซึ่งคาดว่าเกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของพวกเขาอย่างชอบธรรม ผู้เชี่ยวชาญยังเน้นย้ำถึง "รูปแบบการข่มขู่และการแก้แค้นที่กำลังเพิ่มขึ้น" ต่อผู้ที่ร่วมมือกับองค์กรภาคประชาสังคม กลไกสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ หรือผู้แทนทางการทูตจากต่างประเทศ²⁰

ปัญหาการส่งตัวกลับประเทศโดยบังคับและการสูญหายของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนชาวเวียดนามในประเทศไทยที่ผ่านมายังทำให้สถานการณ์น่ากังวลยิ่งขึ้นไปอีก เช่น นักข่าวเวียดนาม [Duong Van Thai](#) สูญหายหลังถูกลักพาตัวในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2566 โดยในวันที่ 16 เมษายน 2566 สื่อของรัฐบาลเวียดนามรายงานว่า Duong Van Thai ถูกจับกุมหลังถูกกล่าวหาว่าเดินทางเข้าเวียดนามอย่างผิดกฎหมายจากลาว ในทำนองเดียวกัน ในปี 2562 บล็อกเกอร์ชาวเวียดนาม [Truong Duy Nhat](#) ถูกจับในประเทศไทย ก่อนจะกลับมาปรากฏตัวอีกครั้งในเวียดนามในอีกไม่กี่วันต่อมา เขาถูกตัดสินจำคุก 10 ปี ในช่วงเวลาที่เขาหายตัวไป Nhat กำลังขอสถานะผู้ลี้ภัยในประเทศไทย

นอกจากนี้ การทรมานและปฏิบัติที่โหดร้ายยังคงแพร่หลายในเวียดนาม ข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน ได้แสดงความตื่นตระหนกต่อการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายในสถานีดำรวจอย่างกว้างขวาง ซึ่งมักใช้ในการบังคับให้รับสารภาพและมักนำไปสู่การเสียชีวิตหลังการควบคุมตัวไม่นาน คณะกรรมการยังได้เน้นย้ำถึงการขาดมาตรการคุ้มครองขั้นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ซึ่งนำไปสู่การควบคุมตัวที่มิชอบด้วยกฎหมายให้ติดต่อกับโลกภายนอก อัตราการเสียชีวิตในการควบคุมที่สูง ซึ่งหลายกรณีเกิดจากการใช้ความรุนแรงของตำรวจหรือสาเหตุที่ไม่ชัดเจน ยังเน้นย้ำถึงความร้ายแรงของสถานการณ์ ข้อกังวลเพิ่มเติมรวมถึงการควบคุมตัวก่อนการพิจารณาคดีที่ยาวนาน บันทึกรับสารภาพที่มาจากการบังคับด้วยการทรมานนำไปสู่โทษประหารชีวิต และสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ดีในสถานกักขัง เช่น สุขอนามัยที่ไม่เพียงพอ ความแออัดยัดเยียด และบริการด้านสุขภาพที่ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจถือเป็นการทรมาน คณะกรรมการยังสังเกตเห็นปัญหาเกี่ยวกับการกักขังเดี่ยว การย้ายผู้ต้องขังเพื่อเป็นการลงโทษ และการจำกัดการสื่อสารระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัว²¹

²⁰ การสื่อสารของกระบวนการพิเศษร่วม, เอกสารของสหประชาชาติ UN Doc. VNM 2/2023, 28 เมษายน 2023

²¹ UN Doc. CAT/C/VNM/CO/1, ย่อหน้า 6-32, 28 ธันวาคม 2018

THE OBSERVATORY
for the Protection of
Human Rights Defenders

เราขอเน้นย้ำว่าคดีของนาย Bdap เป็นเรื่องทางการเมืองอย่างชัดเจน ซึ่งตามมาตรา 9(2)

ของพระราชบัญญัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดนของประเทศไทย พ.ศ. 2551 ถือเป็นข้อกีดขวางในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

หากถูกส่งตัวกลับไปเวียดนาม นาย Bdap จะเป็นหนึ่งในนักโทษการเมืองกว่า 200 คนที่เวียดนามควบคุมตัวในปัจจุบัน ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลที่ถูกควบคุมตัวหรือจำคุกจากการทำงานด้านสิทธิมนุษยชน

การใช้สิทธิตามกฎหมายระหว่างประเทศอย่างชอบธรรมและสันติ หรือเป็นสมาชิกของกลุ่มศาสนาหรือชาติพันธุ์บางกลุ่ม

เช่นเดียวกับนาย Bdap นักโทษการเมืองส่วนใหญ่ในเวียดนามถูกตั้งข้อหาตามบทบัญญัติว่าด้วย "ความมั่นคงแห่งชาติ" ของประมวลกฎหมายอาญาของประเทศ ข้อหาเหล่านี้ ซึ่งหักข้อห้ามโทษประหารชีวิต

ไม่ได้แยกแยะระหว่างการกระทำความรุนแรงกับการใช้สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างสันติและชอบธรรม

รัฐบาลมักอ้างถึงข้อหาความมั่นคงเหล่านี้ในการทำให้กิจกรรมการแสดงออกอย่างสันติและการทำงานของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล นักกิจกรรมภาคประชาสังคม และสมาชิกกลุ่มศาสนาที่ไม่ได้รับการรับรองเป็นอาชญากรรม กลไกการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติหลายแห่งได้ประกาศอย่างต่อเนื่องว่าบทบัญญัติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติที่คลุมเครือและกว้างขวางเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ตามหลักการและแนวปฏิบัติที่กล่าวมาข้างต้น เราขอเรียกร้องให้ศาลปฏิเสธการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนาย Y Quyhn Bdap และรับรองว่าความปลอดภัยและสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของเขาจะได้รับการคุ้มครอง เราเชื่อว่าการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนนาย Bdap จะทำให้เขาเผชิญความเสี่ยงสูงต่อการถูกทรมานและบังคับให้สูญหาย สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในเวียดนามในปัจจุบัน ประกอบกับสถานการณ์ส่วนตัวของนาย Bdap และลักษณะของข้อหาที่เขาเผชิญ ล้วนเน้นย้ำถึงความเสี่ยงดังกล่าว ทาง Observatory

ขอเรียกร้องให้ศาลปฏิบัติตามพันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายสิทธิมนุษยชนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศอย่างครบถ้วน ต้องคำนึงถึงการรับประกันการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม การป้องกันการส่งตัวกลับประเทศที่ไม่ปลอดภัย และการจัดเตรียมมาตรการป้องกันที่เข้มงวดเพื่อป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้าย หากศาลปฏิบัติตามหลักการเหล่านี้ ศาลจะไม่เพียงแต่ปกป้องสิทธิของนาย Bdap แต่ยังยืนยันถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการปฏิบัติตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและรักษาความสมบูรณ์ของระบบกฎหมายของประเทศ

คำตัดสินของศาลในคดีนี้จะเป็นบททดสอบสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย กฎหมายฉบับใหม่ของไทย และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกบังคับให้สูญหาย (ICPPED) ที่ไทยได้ให้สัตยาบันไปล่าสุด

ซึ่งจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการบังคับใช้เครื่องมือทางกฎหมายที่สำคัญเหล่านี้

THE OBSERVATORY
for the Protection of
Human Rights Defenders

คำตัดสินนี้จะมีส่วนช่วยยืนยันถึงความทุ่มเทของประเทศไทยต่อสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและการมีส่วนร่วมในการจัดการทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายทั่วโลก

เราขอเรียกร้องให้ศาลพิจารณาปัจจัยเหล่านี้อย่างรอบคอบในการตัดสิน
และเราพร้อมให้ความร่วมมือกับศาลในกรณีที่ต้องการข้อมูลหรือความช่วยเหลือเพิ่มเติม

ขอแสดงความนับถือ,

เจอร์ลด์ สตาเบอร์็อค

เลขาธิการ

องค์การต่อต้านการทรมานโลก (OMCT)

อลิส มือกเว

ประธาน

สหพันธ์เพื่อสิทธิมนุษยชนสากล (FIDH)